

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна торгівля

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Підприємництво у сфері виробництва, торгівлі та послуг

Код та найменування спеціальності 076 Підприємництво, торгівлі та біржова діяльність

Шифр та найменування галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

2021 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою маркетингу, підприємництва і торгівлі Одеської національної академії харчових технологій

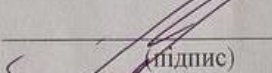
РОЗРОБНИК (розробники): Значек Р.Р., старший викладач кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі, кандидат технічних наук
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі

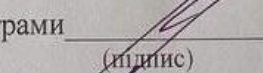
Протокол від «28» січня 2021 р. № 7

Завідувач кафедри Лагодієнко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(код та найменування спеціальності)

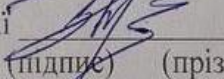
Голова ради _____
(підпис)

Мардар М.Р.
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми _____
(підпис)

Мардар М.Р.
(прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «26» 02 2021 р. № 2

Секретар Методичної ради академії Мураховський В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

- 1 Пояснювальна записка
  - 1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни
  - 1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти
  - 1.3 Міждисциплінарні зв'язки
  - 1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС
- 2 Зміст дисципліни:
  - 2.1 Програма змістовних модулів
  - 2.2 Перелік практичних робіт
  - 2.3 Перелік завдань до самостійної роботи
- 3 Критерії оцінювання результатів навчання
- 4 Інформаційне забезпечення

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні засади організації торговельної діяльності та світових ринків товарів і послуг, міжнародні угоди в галузі торгівлі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля» є ознайомлення студентів з найважливішими проблемами теорії міжнародної торгівлі та торговельної політики, зв'язування її категоріального та методологічного апарату, а також формування вмій при використанні інструментарію аналізу міжнародної торгівлі щодо оцінки її сучасного стану та ефективності заходів регулювання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародна торгівля» є надання студентам знань про об'єктивні закони і принципи розвитку концептуальних засад міжнародної торговельної діяльності, структури, головних методів аналізу та оцінки застосування цих методів при дослідженні стану та перспектив розвитку зовнішньої торгівлі України, її зовнішньоторговельної політики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: теоретичні і методологічні основи міжнародної торгівлі; теорії міжнародної торгівлі, загальні економічні закономірності формування напрямків та форм міжнародної торгівлі; основні наукові категорії, поняття і термінологію дисципліни; основні форми і методи міжнародної торгівлі; суть та структуру міжнародних комерційних контрактів; інтереси та потреби господарських суб'єктів України у стосунках з іншими суб'єктами країн світу.

вміти: використовувати отримані знання для аналізу закономірностей розвитку міжнародної торгівлі; оцінити стан зовнішньої торгівлі в Україні; прогнозувати і визначати перспективи розвитку міжнародної торгівлі та зовнішньої торгівлі в Україні; охарактеризувати головні напрями зовнішньоторговельної політики України; аналізувати та оцінювати ефективність дії механізму регулювання зовнішньої торгівлі в Україні; застосовувати методи регулювання міжнародної торгівлі при вирішенні проблем економічного розвитку.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна торгівля» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність](#) та освітньо-професійній програмі «Підприємництво у сфері виробництва, торгівлі та послуг» підготовки бакалаврів <https://nv.onaft.edu.ua/opp/076b-psvtp2018.pdf>

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання:

РН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей.

РН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Організація торгівлі; Товарознавство; Бізнес-планування; Маркетинг; Інфраструктура ринку.

1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Кількість кредитів ECTS- 5, годин - 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	60	30	-	30
заочна	36	18	-	18
Самостійна робота, годин				
денна	90			
заочна	114			

2. Зміст дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовий модуль 1. Міжнародна торгівля

№ теми	Зміст теми	Годин	
		денна	заочна
1	Предмет курсу міжнародна торгівля. Визначення сутності міжнародної торгівлі. Еволюція концепцій розвитку міжнародної торгівлі	2	1
2	Класичні моделі міжнародної торгівлі. Теорія меркантилізму. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг	2	1
3	Неокласичні моделі міжнародної торгівлі. Теорія співвідношення чинників виробництва. Тестування неокласичної теорії В. Леонтьєвим	2	1
4	Альтернативні моделі міжнародної торгівлі. Модель загальної рівноваги. Теорія технологічного розриву. Теорія життєвого циклу продукції. Теорія представницького попиту	2	1

5	Глобалізація та середовище міжнародного бізнесу. Природа міжнародного бізнесу. Учасники міжнародного бізнесу. Глобалізація та мінливість бізнес-середовища. Мультинаціональні корпорації як основа розвитку глобалізації. Глобалізація малих і середніх підприємств. Особливості глобалізації на ринках товарів. Особливості глобалізації на ринках послуг. Глобальні проблеми конкуренції	2	1
6	Зовнішньоторговельна політика: сутність, види, інструменти регулювання. Сутність зовнішньоторговельної політики. Поняття зовнішньоторговельної політики та її цілі. Види зовнішньоторговельної політики. Вільна торгівля. Протекціонізм	2	2
7	Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів. Міжнародна зустрічна торгівля. Електронна торгівля. Міжнародний лізинг. Міжнародне виробниче кооперування	2	1
8	Моделі зовнішньоторговельної політики. Регулювання зовнішньоторговельної політики. Митні тарифи. Ставка мита. Напрямок дії мит. Економічний характер. Нетарифні бар'єри	2	1
9	Зовнішньоторговельна політика України. Механізм міжнародного регулювання міжнародної торгівлі. Регулювання міжнародної торгівлі в системі СОТ. Регулювання міжнародної торгівлі товарами (ГАТТ 1994)	2	1
10	Організовані товарні ринки. Сутність міжнародної біржової діяльності. Види та порядок проведення біржових операцій	2	1
11	Міжнародні товарні аукціони. Міжнародні торги. Міжнародні ярмарки та виставки	2	1
12	Міжнародні комерційні контракти. Багатокритеріальна класифікація міжнародних комерційних контрактів. Підготовка до укладання міжнародного комерційного контракту. Структура міжнародного комерційного контракту	2	2
13	Укладання міжнародного комерційного контракту. Умови контракту. Торгові звичаї. Виконання міжнародного комерційного контракту.	2	2
14	Міжнародна торгівля послугами. Світовий ринок технологій. Послуги, що забезпечують комерційну передачу науково-технічних знань	2	1
15	Врегулювання міжнародних комерційних спорів. Процедура врегулювання міжнародних комерційних суперечок. Виконання арбітражних і судових рішень	2	1

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність, етапи та показники розвитку міжнародної торгівлі	2	1
2	Зародження теоретичних основ міжнародної торгівлі. Меркантилізм. Концепції переваг	2	1
3	Забезпеченість країн факторами виробництва	2	1
4	Альтернативні концепції міжнародної торгівлі	2	1
5	Глобалізація малих і середніх підприємств. Особливості глобалізації на ринках товарів. Особливості глобалізації на ринках послуг. Глобальні проблеми конкуренції.	4	2

6	Зовнішньоторговельна політика	4	2
7	Організовані товарні ринки	2	2
8	Методи міжнародної торгівлі	2	2
9	Міжнародні комерційні контракти	4	2
10	Регулювання міжнародної торгівлі	2	2
11	Міжнародна торгівля послугами	2	1
12	Світовий ринок технологій	2	1
	Разом	30	18

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовим модулем ЗМ1	
		денна	заочна
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	30	35
2.	Підготовка до практичних занять	30	40
2.1	Перелік тем до практичних занять:		
	Форми міжнародних економічних відносин і роль торгівлі в їх системі	2	2
	Сутність операційного і державно-політичного підходів до розуміння сутності міжнародної торгівлі	2	4
	Національні порівняльні переваги та конкурентоспроможність на світовому ринку	2	4
	Неокласичні моделі міжнародної торгівлі	2	4
	Модель загальної рівноваги. Схарактеризувати формування експортного профілю економіки України	4	4
	Ціноутворення на світовому ринку. Характеристика міжнародного офшорного бізнесу	4	4
	Концептуальні засади розвитку зовнішньоторговельних відносин в різних економічних системах	2	4
	Механізм міжнародного регулювання міжнародної торгівлі	2	2
	Стратегічні напрями розвитку зовнішньоторговельної політики України	4	4
	Макроекономічні чинники регулювання зовнішньоторговельної сфери держави	2	4
	Регіональні механізми здійснення експортно-імпоротної політики України	4	4
3.	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	15	24
4.	Підготовка до контрольних заходів	15	15
	Разом з дисципліни	90	114

3. Критерії оцінювання результатів навчання
Види контролю: поточний, підсумковий – іспит
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	Min д/з	Max д/з	Кільк. робіт, од.	Сумарні бали		Кільк. робіт, од.	Сумарні бали	
min				max	min		max	
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. Міжнародна торгівля								
Робота на лекціях	0,5	1	15	7,5	15	9	4,5	9
Робота на практичних заняттях	0,5	1	15	7,5	15	9	4,5	9
Опрацювання тем, не винесених на лекції	3	5	1	3	5	2	6	10
Підготовка до практичних занять	1	2	15	15	30	9	9	18
Виконання поточних контрольних робіт	7	10	1	7	10	2	14	20
Проміжна сума	–	–	–	40	75	–	38	57
Модульний контроль	20	25	1	20	25	1	22	43
Оцінка за змістовий модуль 1	–	–	–	60	100	–	60	100
Оцінка за заліковий кредит			60...100			60...100		

4. Інформаційне забезпечення

1. Багрова І. В., Редіна Н. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. К.: ЦНЛ, 2004. 580 с.
2. Дахно І.І Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2003. 296 с.
3. Румянцева А. П. Башинська А. І., Корнілова І. М. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2004. 376 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2001. 487 с.
5. Активізація експортної діяльності підприємств України: недоторговані ринки та торговельні бар'єри. Монографія за заг. ред. Серпухова М. Ю. Харків : Видавництво «Лідер», 2019. 216 с
6. Теоретико-методичні аспекти регулювання міжнародної торгівлі та торговельного підприємництва в умовах глобалізації: монографія / Серпухов М. Ю., за наук. ред. д-ра екон. наук С. В. Князя. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. С 577-587.
7. Формування методичного підходу до визначення «недоторгованих» зовнішніх ринків. Бізнес Інформ. 2019. №8. С. 34–45. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-8-34-45>.
8. Мазаракі А. Імпорт та перспективи імпортозаміщення в Україні / А. Мазаракі, Т. Мельник // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2012. № 6. С. 5–15

9. Дунаєв І.В. Імпортозаміщення в контексті вибору механізмів державної зовнішньоторговельної політики України / І.В. Дунаєв, В.Ю. Бабаєв // Державне будівництво. 2012. № 1. С. 1–9.
10. Фонд літератури навчально-методичного кабінету кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі ОНАХТ, ауд. А-334.
11. Фонд літератури науково-технічної бібліотеки ОНАХТ, ауд. А-230:
<http://www.library.onaft.edu.ua/>
12. Сайти мережі Internet:
www.business.ua – газета «Бизнес»
www.marketing-magazine.ru - Журнал «Маркетинг Менеджмент»
www.marketing.web-standart.net - Журнал «Новий маркетинг»